

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 6. april 2011. god.
Br. ref.: 89/11

PRESUDA

u

slučaju br. KI 55/09

Podnosilac

N.T.SH Meteorit

**Ocena ustavnosti odluke br. 2407/2006 Vrhovnog suda Kosova
od 30. septembra 2009. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i
Iliriana Islami, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je NTSH Meteorit sa sedištem u Prizrenu, preko vlasnika Tahira Hoxhe, iz Prizrena koga zastupa Sahit Bibaj, advokat takođe iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Odluka Vrhovnog suda Kosova, br. 2407/2006 od 30. septembra 2009. god.

Pravni osnov

3. Zahtev je zasnovan na članu 113. stavu 7. Ustava, članu 20. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 57. (1) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

4. Podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu kojim traži da se poništi odluka Vrhovnog suda Kosova A.br. 2407/2006 od 30. decembra 2009. god., kao povreda njegovog ustavnog prava na pravično i nepristrasno suđenje, predviđeno članom 31. Ustava Republike Kosovo zbog neuspeha Vrhovnog suda da poništi odluku Nezavisnog nadzornog odbora (NNO), A.br. 439/2006 od 24. avgusta 2006. god., u vezi sa poreskim obavezama podnosioca zahteva.
5. Predsednik Suda je imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Altay Suroy, Kadri Kryeziu i Gjyljeta Mushkolaj. Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i dalo preporuke Sudu u vezi sa prihvatljivošću zahteva. Sud u punom sastavu je na zatvorenoj sednici većao i glasao o zahtevu 13. decembra 2010. god.

Kratak opis činjenica

6. Od 1. septembra 2003. god. do 8. oktobra 2003. god., zvaničnici Poreske uprave Kosova (PUK) sproveli su kontrolu računa i finansijskih poslovanja i doprinosa podnosioca zahteva u pogledu prijavljivanja i uplate poreza u vremenskom periodu od 2000/2003. god. U izveštaju od 8. maja 2003. god. PUK je utvrdila da podnosilac zahteva nije pravilno prijavio obrt sredstava u poreske svrhe i sledstveno je proračunat odgovarajući porez, kazne i kamata. Posebno, na osnovu nepravilnosti u finansijskim izveštajima podnosioca zahteva u vezi sa unetim podacima o kupovini, prodaji i prijavljenom porezu za određeni inventar, PUK je uzeo u obzir rok upotrebe robe od 60 (šesdeset) dana za obračun odgovarajućeg obrta za navedeni vremenski period. Izveštaj sadrži detaljne tabele računovodstvenih metoda koje su korišćene u proceni poreza PUK na osnovu fizičke količine u zalihama podnosioca zahteva i prijavljenog obrta.
7. Na zaključke PUK-a podnosilac zahteva je prvo uložio žalbu Odeljenju za žalbe Poreske uprave. Nakon razmatranja podataka podnosioca zahteva i upoređivanja istih sa činjenicama koje je iznela Poreska uprava Odeljenje za žalbe 9. januara 2004. god. je donelo odluku br. 426 kojom je odbilo žalbu.
8. Podnosilac zahteva je nakon toga uložio žalbu Nezavisnom nadzornom odboru (NNO) u vezi sa odlukom Odeljenja za žalbe. NNO je 14. aprila 2004. god. razmotrilo slučaj i u saglasnosti sa Uredbom o poreskoj upravi i pravilima NNO-a donelo odluku br. 62/2004 kojom je žalba Meteorita odbijena kao neosnovana. U svojoj odluci NNO je između ostalog navelo:

N.T.Sh Meteorit tokom poslovanja nije poštovao pravila i procedure za poreze i savete poreskih inspektora. Dokumentacija koja je izneta na raspravi, koja je bila ključni element kontrole je ... pokazala da je poreski obveznik prijavio manje prihode. Obračun dodatnog poreza je utvrđen razlikom od prijavljenog poreza u odnosu na stvarni obrt na osnovu zapisnika poreskog obveznika za sporni period, aktivnosti

inspektora preko indirektnih kontrola sa lica mesta poslovanja i podataka od trećih strana. Podaci izneti na raspravi su analizirani i upoređeni sa podacima dobijenih od Pečke pivare. Zaključeno je da je poreski inspektor delovao pravilno i da je primenio [pravilnu] metodu analize nabavki i prijavio prodaje u odnosu na hronologiju datuma korišćenja

Prodajne i kupovne knjige nisu održavane u saglasnosti sa Uredbom.

9. Podnosilac zahteva je nakon toga uložio žalbu Vrhovnom sudu Kosova tražeći poništenje odluke Odeljenja za žalbe i NNO. U žalbi je navedeno da je metoda proračuna PUK-a korišćenjem roka trajanja za pivo od 60 dana za cilj obrta bez dokaza o stvarnoj prodaji zaliha nepravedno opteretilo podnosioca zahteva dvostrukim porezom. Podnosilac zahteva je dostavio pismo NP Pečka pivara u kome je navedeno da, u slučajevima kada se pivo drži u optimalnim uslovima, ono se može koristiti i nakon isteka roka od 60 (šesdeset) dana. Međutim u pismu nije bilo navedeno koliko duže nakon isteka roka bi se pivo moglo držati i služiti.
10. Vrhovni sud je 17. maja 2006. god. doneo odluku A.br. 233/2004 u korist podnosioca zahteva „usvajajući tužbu“ i „poništavajući odluku Nezavisnog nadzornog odbora“ od 14. aprila 2004. god. U rešenju je bilo navedeno da NNO „nije poštovalo poslovnik o radu o porezima i uredbe poreskih inspektora“ usled neuspeha da naznači posebna pravila i procedure koje podnosilac zahteva nije uspeo da ispoštuje u svojim zapisnicima. Dodatno, Vrhovni sud je ustanovio da NNO nije uspeo da pruži dovoljno razloga u vezi sa „zakonskom osnovom poreske obaveze, vrstama, iznosom i vremenom izmirivanja poreske obaveze, što su podaci od važnosti za pravično rešenje navedenog upravnog pitanja“. Vrhovni sud je naložio ponavljanje postupka po pitanju da bi se ispravile greške u zapisniku.
11. NNO je 28. jula 2006. god. održao dodatnu raspravu shodno odluci Vrhovnog suda. Nakon razmatranja merituma pitanja NNO je donelo odluku u ponovljenom postupku, A.br. 439/2006 od 24. avgusta 2006. god., odbacujući žalbu. U odluci NNO je analizirao dokaze koje je podnosilac zahteva izneo, pismenu žalbu, dokaze iznete na raspravi i „unakrsno proverio dokaze koje su obe strane iznele“. NNO je donelo odluku da podnosilac zahteva „nije prijavio stvarni obrt i prijavio manje izjave u kategoriji predviđenih poreza za ... vreme koje je proveravano“. Svi dokazi koje su stranke iznele tokom rasprave su upoređene sa podacima dobijenim od Pečke pivare. Ova analiza je rezultovala stavom da je poreski inspektor delovao pravilno „u svojoj metodi analize dostave i prijavljene prodaje“ u odnosu na rok trajanja proizvoda navedenog u izveštaju kontrole. Dodatno, NNO je ustanovio da računovodstvene knjige nisu vođene u saglasnosti sa pravilima, rezultujući kaznom u iznosu od 125 EUR od 2. juna 2004. god., i da su obračunata ponovna procena poreza i kazne validne.
12. Podnosilac zahteva se je nakon toga žalio Vrhovnom sudu na drugu odluku NNO A.br. 439/2006. Podnosilac zahteva je u žalbi naveo da su obe stranke u žalbenom postupku donele dodatna obrazloženja u vezi sa činjenicama. Podnosilac zahteva je tvrdio da je ispunio sve obaveze koje proizilaze iz uredbi i drugih zakonskih odredbi, kao što je dokazano u dokumentaciji i dokazima priloženim u predmetu. Podnosilac zahteva je nastavio da tvrdi da procena poreza nije bila tačna.
13. Vrhovni sud je 30. septembra 2009. god. odlukom A.br. 2407/2006 odbio ovu žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu. Vrhovni sud je ustanovio da je NNO „ispoštovao [predviđeni zakonski] format prema članu 206. Zakona o opštem administrativnom postupku (ZOAP), uvod odluke [NNO] je izrađen u skladu sa članom 207. stavom 1. ZOAP-a i da je obrazloženje u saglasnosti sa članom 209. stavom 2. ZOAP-a“. Vrhovni sud je ustanovio da je u ponovljenom postupku NNO razmotrilo dokaze koje je izneo podnosilac zahteva, zastupnik PUK-a, dokaza iznetih na raspravi i u predmetu kada je

NNO usvojio zaključke prvobitne odluke NNO br. 62/2004 od 14. aprila 2004. god. Dodatno, Vrhovni sud je ustanovio da je NNO razmotrilo poslovnik o radu, činjenično stanje i iznete dokaze prilikom „odlučivanja da je tuženi izvršio poreski prekršaj“ za koje je izrečena kazna i kamata. Na osnovu ove odluke Vrhovnog suda podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu 19. oktobra 2009. god.

Prihvatljivost

14. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom. U vezi sa tim, Sud se poziva na član 113. stav 7. Ustava, koji propisuje:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“;

i član 47. Stav 2. Zakona, koji predviđa:

„Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“

15. Očigledno je da je podnosilac zahteva ovlašćena strana; iscrpela je sva pravna sredstva predviđena zakonom pre nego što je podnela svoj zahtev u zakonskom roku. Podnosilac zahteva takođe razjašnjava koja prava i slobode su mu prekršena, navodeći koji konkretan akt javnih organa je predmet spora; i obrazlaže zahtev prilažući neophodne informacije i dokumenta. Stoga, Sud zaključuje da je slučaj prihvatljiv.

Meritum

Pravo na pravično suđenje

16. Pravo na pravično i nepristrasno suđenje je jedna od osobina države zasnovane na vladavini prava. Pravo je zajamčeno Ustavom i Evropskom poveljom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama („Povelja“). Član 31. Ustava Kosova predviđa pravo na pravično i nepristrasno suđenje sledećim rečima:

„Član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

1. *Svatom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
3. *Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštiti privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*
4. *Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.*
5. *Svako ko je optužen za krivično delo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.*

6. *Besplatna pravna pomoć će se omogućiti svim licima koja za to nemaju dovoljno sredstava, ako je takva pomoć neophodna za obezbeđivanje efikasnog pristupa pravdi.*
 7. *Sudski postupci koji se odnose na maloletnike se regulišu zakonom, poštujući posebne uredbe i procedure za maloletnike.“*
17. Član 6. stav 1. Evropske povelje o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, koja je inkorporisana u zakonodavstvo Kosova, u saglasnosti sa odredbama člana 22. Ustava Kosova predviđa sledeće:
- „Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.“*
18. Ustavni sud, prilikom ocene ustavnosti odluke Nezavisnog nadzornog odbora i Vrhovnog suda ima pravo da razmotri da li je došlo do povrede ustavnih prava podnosioca zahteva. Stoga, ustavni sud može intervenisati samo u slučajevima povrede posebnog osnovnog prava zaštićenog ustavnim zakonom. Dok god nije povređeno nijedno osnovno pravo, Ustavni sud je obavezan odlukom Vrhovnog suda.
19. Podnosiocu zahteva u ovom slučaju je data mogućnost usmenog saslušanja od strane Nezavisnog nadzornog odbora na kojem su saslušani i zastupnici Poreske uprave, dokazi su izneti i dozvoljena je unakrsna provera. Nakon ovoga Nezavisni nadzorni odbor je ustanovio da podnosilac zahteva nije izjavio stvarni obrt i da je prijavio manji iznos za oporezivanje za navedeni period. U osnovi podnosiocu zahteva se nije verovalo u vezi sa dokazima koje je izneo. Odbor je bio u okviru svojih ovlašćenja da donese takav zaključak.
20. Vrhovni sud je u svojoj drugoj odluci razmatrao drugu odluku Nezavisnog nadzornog odbora i argumente zastupnika podnosioca zahteva. Primećeno je da je Nezavisni nadzorni odbor doneo zaključak nakon saslušanja da je podnosilac zahteva nesumnjivo prekršio poreske odredbe. Sud je bio zadovoljan da je taj format odluke bio pravilan i da su uslovi zakona o porezima i obrazloženje bile u saglasnosti.
21. Nije zadatak Ustavnog suda da oceni zakonitost i tačnost odluka donetih od strane nadležnih sudskih organa, osim ako postoji jasni dokazi da su takve odluke donete na očigledno nepravičan i netačan način.
22. Dužnost Suda u odnosu na navodnu povredu ustavnih prava je da oceni da li je postupak, gledajući u celini, bio pravičan i u saglasnosti sa posebnim zaštitnim merama predviđenih u Ustavu. Stoga, Ustavni sud nije četvrta instanca za žalbe i nema nadležnosti da obnovi sudski postupak ili da preinači odluke redovnih sudova svojim nalazima. Kao što je ranije navedeno od strane ovog Suda u slučaju Demë Kurbogaj i Besnik Kurbogaj, od 19. maja 2010. god., slučaj br. 07/09 i u slučaju X od 17. juna 2010. god., slučaj br. KI 06/09: „Prosta činjenica da podnosilac/oci zahteva je/su nezadovoljan/i rezultatom slučaja samo po sebi ne predstavlja argumentovanu tvrdnju u vezi sa povredom člana 31. Ustava (vidi mutatis mutandis presuda ESLJP appl. Br. 5503/02, Meztur Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, presuda od 26. jula 2005. god.)”

23. U ovom slučaju ne postoje dokazi da je Vrhovni sud dokaze iznete od strane podnosioca zahteva ocenio na nepravičan ili netačan način. Podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže da je Vrhovni sud prekršio član 6. Evropske povelje o ljudskim pravima i član 31. Ustava.
24. Uzimajući u obzir obrazloženje navedeno iznad i zaključke Nezavisnog nadzornog odbora i Vrhovnog suda, Ustavni sud stoga zaključuje da ne postoji povreda prava na pravično saslušanje i povreda prava podnosioca zahteva na pravično suđenje, kao što je predviđeno u članu 6. stavu 1. Povelje.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud shodno članu 20. Zakona o Ustavnom sudu i pravilom 56. (1) Poslovnika o radu, većinom glasova

ODLUČUJE

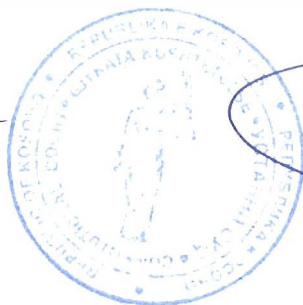
- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljiv
- II. Da nije došlo do povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano u članu 31. Ustava Kosova u vezi sa članom 6. Evropske povelje za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ova odluka će biti dostavljena strankama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona.

Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani